

1. místo

Kateřina Tondlová, 1. ročník, Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Štědrovečerní úvahy

24. prosinec. Probouzím se vedle mého přítele Franze. Poznali jsme se teprve před půl rokem, ale oba jsme si toho druhého oblíbili tak moc, že se z nás stali spolubydlíci. Franz nemůže chodit, takže zůstává doma, a já mám na starost obstarávání jídla. Dnes nám zbývají poslední tři krajíce chleba. Jeden pro mě, jeden pro Franze. Ten poslední vždy rozhazujeme holubům, protože to jsou jediní tvorové v ulicích, kteří nás nesoudí.

Nedávno jsem zaslechl rozhovor dvou dívek, které neuvěřitelně dlouhou dobu rozebíraly, jestli jsou pro ně přípravy na svátky a jejich průběh spíš šílené a chaotické, nebo klidné a pohodové. Je jedna z těch možností vůbec lepší než druhá? Neměl jsem co na práci, tak jsem jejich konverzaci doplněnou o moji otázku vylíčil Franzovi.

Nic na to neřekl. Můj přítel umí skvěle naslouchat, naopak výřečný moc není. Čas od času si připadám, jako bych mluvil se sochou. Zdá se, že si budu muset odpověď na moji otázku nalézt sám.

Vydávám se do ulic zaplněných šílenými davy lidí. Dnes se dobrovolně stávám jejich součástí, i když je za normálních okolností nesnáším. Jednou za čas rád předstírám, že někam patřím. Že jsem něčeho součástí. Pocit sounáležitosti vždy po chvíli vystřídá melancholie. Mé stádo mě omrzí. I tak vám můžu říct, že tu černou ovci, co se snaží zapadnout do davu, v blízké době uvidíte znovu.

Centrum města opouštím. Cílem mé cesty je nyní místo, na němž světla neblíkají tak intenzivně a vzduch chutná víc familiárně...

Schyluje se k večeru. Sedím v záři světla vycházejícího z bytu, který dřív býval mým domovem. Uvnitř vše vypadá stejně. Moje nepřítomnost ponechala domácnost beze změny. V kapse žmoulám vzkaz napsaný na útržku z novin. Každý rok píšu to samé. A každý rok ho ráno objevím na hromadě s ostatním smetím. Nedělám to proto, že bych věřil v naději, už je to tradice.

Rozsvícené domácnosti pro mě představují večerní zábavu. V hloubi duše se směju tomu, jak se lidé uzavření v hranatých boxech navzájem plácají po zádech a předstírají, že jednodenní projev náklonnosti odčiní všechno zlé, co vůči sobě napáchali. Přepínám mezi jednotlivými obydlími jako mezi televizními kanály. Tento rok už jde o šestou sérii mého oblíbeného bizarního pořadu.

Vracím se za Franzem. Se smíšenými pocity a bez odpovědi na otázku. Každý rok sleduji vánoční šílenství i pohodu a nebaví mě ani jedno. Řešit, která z možností je lepší, mi přijde absurdní. Neměli bychom se zabývat spíš tím, co je svatého na svátcích, které jsou založené na přetvářce a marnivosti lidské rasy? Co si vůbec pod vánoční pohodu máme představit?

Já cítím pohodu teď. Pohodu a vděčnost, které s Vánoci nemají nic společného. Jsem vděčný, že jsem našel opravdového přítele, který chápe. Že mám domov. A že můžu pozorovat hvězdy na obloze i za bílého dne a cítit vertigo.

Za jasného svitu měsíce ulehl na zem. Společnost mu dělalo hejno holubů a Franzova těžká hlava, složená ze 42 rotujících panelů z nerezové oceli. Ale cítil pohodu. I když všichni byli ve světle a on zůstal ve tmě.

Nebo naopak?

2. místo

Petr Šulc, 17 let, SPŠ Kolín

Vánoční šílenství, nebo pohoda? Z pohledu ...

Vyrůstal v klidu ve školce. Zatím nepoznal nic jiného než čistý vzduch, přírodu a klid. Již v době, kdy byl sotva větší jak miminko, byl označen jmenovkou, na níž stálo číslo 492. To byl pro něj velký krok v životě. Všichni okolo, co nedostali jmenovky, byli surově odtrženi od ostatních a odneseni neznámo kam. Ti, co jmenovky dostali, byli společně s ním odneseni na podstatně větší místo, kde také měli více místa.

Dalších pár let se o něj někdo starostlivě staral. Dostával kvalitní péči, dobrou stravu, stříhali mu vlasy a rovnali mu kosti. Takto se to táhlo krásných 8 let, než přišla změna.

Přišli k němu s nějakým příšerně vypadajícím předmětem, který dost divně hučel.

Neznělo mu to vůbec přátelsky, ale říkal si, že když se o něj s láskou skoro 9 let starali, tak teď by mu přece neublížili.

Zmýlil se.

Začali mu do kůže tou příšernou věcí řezat. Takovou bolest ještě nikdy nezažil a nechápal, proč mu to dělají. Celé ty roky na něj byli hodní a nevěděl, čím je tolik naštval, že mu to dělají. Poté omdlel a když se probudil, zjistil, že mu vzali jeho nohy, spoutali ho a na místě, kde dříve měl silné nohy, má chladivý a podivně mokrá obklad.

Pořád to nechápal. Proč mu vzali jeho nohy? A kde se teď nachází? Nikdo mu na to nemohl odpovědět. Poté se rozhlédl a viděl, že někteří jeho přátelé, se kterými vyrůstal,

tam jsou také a i oni dopadli úplně stejně. Nikdo mu ale nedokázal na jeho otázky odpovědět. Zdálo se, že jeho přátelé toho vědí stejně málo jako on.

Po dalších pár dnech, co strávil na tomto vlhkém a nehostinném místě, se konečně někdo objevil. A neobjevil se sám — objevil se spolu s další uřvanou bestií, která byla o poznání větší. Následoval horor. Bez jediného slova je začali dávat na tu bestii. Když je tam naskládali všechny, tak se ta bestie začala pohybovat. Když se konečně zastavila, tak ho vyndali a spolu s ostatními dali na místo obehnané železnou mříží. Jediná dobrá věc byla, že ho alespoň zbavili pout.

Stala se z nich jakási atrakce. Chodili k nim a koukali se na ně. Občas někoho spoutali a odnesli pryč. Strašně se bál, že si přijdou i pro něj — a pak se to i stalo. Přišli, spoutali ho a nacpali ho do další z těch příšerných oblud. Poté se ta obluda začala pohybovat a zastavila se až před nějakým barákem.

Z baráku vyběhly jejich menší verze a vrhly se přímo k němu. Popadly ho a vlekly ho přímo do baráku. Sotva ho však dovlekly za dveře, měl pocit, že leží na tělech svých příbuzných. Tolik se tím nechal unést, že si ani nevšiml, jak ho zbavily pout. Donesly ho do krásné místnosti a tam mu daly nové, dřevěné nohy. Byl to nádherný pocit mít zase možnost stát rovně.

Následně ho začaly zdobit. Dali mu krásné náušnice a do vlasů mu zapletly stuhy a ozdoby. Vypadal prostě nádherně. Slyšel, jak si povídají, že se někdo brzy narodí. Pořád mluvili o Ježíši a o Bohu. Vypadali naprosto šťastně. Večer s ním trávili čas a pořád mluvili a mluvili. Konečně cítil, že někam zase patří, i když mu docházely síly, ale byl to úžasný pocit. A pak přišel ten den, o kterém všichni pořád mluvili. Zapálili svíce a usadili se okolo něj. Začali si předávat různé balíčky a vypadali přitom tak šťastně. I jemu dali nějaké ozdoby, které mu vplekli do vlasů. Přestože mu chyběli jeho přátelé, byl nyní naprosto šťastný a připadalo mu, že je přesně tam, kde má být.

Dalších pár dní se slavilo, ale on už cítil, že jeho síly jsou u konce. Začaly mu vypadávat vlasy a kosti se mu začaly kroutit, a i přes to všechno se cítil šťastný. Věděl, že mohl prožít krásný a poklidný život v lese, ale vůbec mu to nevadilo. Cítil se naprosto úžasně a byl plný klidu a míru. Uvědomil si, že nezáleží na tom, jak dlouho tu budeme, ale jak ten čas využijeme a s touto myšlenkou se odebral na lepší místo.

Vánoční šílenství, nebo pohoda? Z pohledu vánočního stromku

Doba před Vánocemi je dosti šílená, ale o Vánocích se až podivuhodně dokáže zklidnit.

3. místo

Lucie Mašková, OA Kolín

práce bude doplněna

Čestné uznání

Anita Basińska, 16 let, OA Kolín

Vánoční šílenství, nebo pohoda?

Byl večer 23. prosince, na našem vánočním stromě zbývala už jen ta nejdůležitější věc, tou není nic jiného než hvězda na špičku stromu.

„Ještě trochu výš a doprava!“ navigoval malý Tobias tatínka, který se marně snažil na strom připevnit ručně vyráběnou papírovou hvězdu, kterou můj mladší bráška vyráběl ve školce. S maminkou jsme mezitím ozdobovaly poslední medové perníčky barevnou polevou s nadšením, že letos vše stihneme včas a nemusíme nikam spěchat. Náš chlupatý Felix ležel vedle nás na okně a za zasněženým sklem pozoroval ještě poslední lidi pobíhající po ulicích s nákupními taškami plnými dárků a dekorací.

Když jsme měli hotovo, sedli jsme si všichni k čaji a ochutnali pár ještě teplých perníčků. Táta pustil koledy a chvíli jsme si jen povídali o tom, na co se zítra nejvíce těšíme.

Předtím, než jsme ještě v klidu ulehli ke spánku, jsme rozsvítili všechna ozdobná světélka, která máme, abychom měli kouzelnější atmosféru na zítřejší den.

Zrovna svítalo a mě probudil maminky hlasitý vyděšený křik z obývacího pokoje. Rychle jsem seběhla ze schodů dolů, kde na mě místo našeho krásně ozdobeného stromečku v rohu pod oknem čekala jen hromádka spadlého jehličí a pár ozdob, které byly rozkutálené po celém pokoji.

„Někdo nám ho musel ukrást!“ křičel rozhněvaný tatínek z předsíně, kde si zrovna obouval zimní boty. Rychle popadl teplý kabát a vyběhl ven, ale tam kvůli vysoké vrstvě čerstvě napadaného sněhu nebylo ani stopy.

Obchody byly zavřené, trhy prázdné jako by se město náhle zastavilo. Nebyla už šance do večera koupit nový vánoční stromeček. Táta obíhal okolní domy. Snažil se zjistit, zda nikdo v průběhu noci neviděl nebo neslyšel někoho odnášet velkou ozdobenou jedli. Všichni sousedi se na něj jen koukali s vyjeveným obličejem a navzájem si špitali, kdo by něco takového mohl udělat.

Místo předvánočního klidu a pohody nastal spíše zmatek a stres.

„Bez stromku to přeci nejsou pravé Vánoce!“ povzddechla jsem si se slzami v očích, zatímco se nás maminka neúspěšně snažila uklidnit.

Celé dopoledne jsme s bráškou a tatínkem strávili pobíháním po zamrzlém městě a hledáním něčeho, co by nás aspoň trošku navedlo na nějakou stopu.

Když jsme pak bezmocní přišli domů na oběd, maminka nás opět začala utěšovat, že se nic neděje a vše skončí dobře: „Dokážeme se přeci obejít i bez vánočního stromku, že?“

„Ale to není fér! Vždyť jsme si ho koupili my,“ prohlásil Tobias. Ačkoliv s ním všichni souhlasili, nikdo nešpitl ani hlásku.

Po obědě jsme rodiče ještě přesvědčili na aspoň kratičkou procházku města. Pořád jsme totiž měli naději na slibovaný šťastný konec.

Když už jsme to po dvou hodinách neustálé neúspěšné chůze chtěli vzdát, všimla jsem si v rohovém domku na konci ulice něčeho zvláštního. Byla to zářící papírová hvězda mého brášky, která byla připevněna na špičce našeho stromečku. Zavolala jsem na tátu a společně jsme se tam šli podívat.

Zaklepali jsme na dveře domku a okamžitě nám otevřela unaveně vypadající paní s překvapeným výrazem v obličeji. Za ní stáli dva malí kluci, kteří společně obdivovali zářící stromeček plný barevných ozdob uvnitř jejich malinkého příbytku.

„Já... omlouvám se,“ začala se omlouvat paní s upřímným pocitem viny. „Neměla jsem dětem co dát. Chtěla jsem jim aspoň trochu dopřát ten pocit kouzelných Vánoc a když jsem viděla tu nedovřenou branku před vaším domem, zlákal mě to. Moc mě to mrzí.“

Chvilí bylo naprosté ticho. Z dálky se jen odrážely tóny koled ze sousedních domů. Táta se nadechl, ale místo hněvu, který jsem očekávala, jen s naprostým klidem navrhl: „Tak to letos oslavíme všichni spolu, co vy na to?“

A tak se i stalo. Ačkoliv to nikdo nečekal, rodiče ihned donesli sladké vánoční cukroví, maminka každému nalila teplý ovocný čaj a ke štědrovečerní večeři se podával tradiční bramborový salát se smaženým kaprem.

Kolem „ukradeného“ stromku si sedli obě rodiny a společně se celý večer smáli, zpívali a navzájem si vyprávěli ty nejzajímavější historky.

Tehdy jsem si uvědomila, že Vánoce opravdu nejsou o dokonalém stromku ani o drahých dárkách, ale o lidech, kteří si dokážou odpustit, pomoci a prožít ten krásný vánoční čas spolu.

Cena předsedkyně poroty
Samuel Král, 15 let, SPŠ Kolín

Vánoční šílenství a vánoční pohoda

Bylo nebylo, v jednom zasněženém městečku žili dva kouzelní bratři – skřítki jménem Šílenec a Pohodář. Nebyli to obyčejní skřítki, protože měli moc ovládat náladu všech lidí ve městě. Každý rok v prosinci se objevili mezi lidmi a podle toho, který z nich byl silnější, se určilo, zda budou Vánoce plné zmatku, nebo naopak klidu a radosti.

Šílenec miloval hluk, tlačence a zbytečný spěch. Když mávl svou hůlkou, obchody se během chvilky zaplnily lidmi, kteří se nervózně tlačili jeden na druhého. Všichni sháněli dárky, i když už měli doma plné skříně. Fronty byly dlouhé, auta ucpávala silnice a každý spěchal, jako by mu utíkal život. Rodiče se hádali, děti plakaly a z krásného adventu se stávalo jen nekonečné běhání tam a zpátky.

Pohodář byl úplný opak svého bratra. Když se objevil on, celé městečko se najednou uklidnilo. Lidé zpomalili krok, začali se na sebe usmívat a místo bezhlavého nakupování si našli čas na své blízké. V domácnostech se rozvonělo cukroví, rodiny společně pekly perníčky, zdobily stromečky a zpívaly koledy. Ulice se třpytily teplým světlem luceren a sníh křupal pod nohama. Každý si uvědomil, že největším dárkem je prostě chvíle s těmi, které máme rádi.

Jednoho roku se bratři rozhodli, že si změří síly. Šílenec vyrazil jako první a celé město se brzy ponořilo do chaosu. Lidé byli unavení, podráždění a vypadalo to, že kouzlo Vánoc zmizí úplně. Jenže Pohodář nechtěl dopustit, aby se svátky proměnily jen ve shon. Tiše kráčel zasněženou ulicí, pohladil lidi po rameni a rozdával jim úsměvy. Kdo se na něj podíval, najednou cítil v srdci klid. Přestal spěchat a vzpomněl si, proč jsou Vánoce výjimečné.

Když se bratři nakonec setkali na náměstí u obrovského vánočního stromu, pohádali se. Šílenec tvrdil, že bez ruchu a veselí by byly svátky nudné. Pohodář zase říkal, že bez klidu a porozumění by ztratily smysl. Po dlouhé hádce si však uvědomili, že ani jeden nemá úplně pravdu. Vánoce potřebují od každého trochu – trochu šílenství, trochu pohody. Teprve dohromady tvoří kouzlo, na které lidé celý rok čekají.

A tak od té doby vládnou bratři ve městě společně. Šílenec přináší radostný ruch, smích a drobné napětí, které k přípravám patří. Pohodář pak připomíná, že se nemáme nechat pohltit shonem, ale zastavit se a prožít chvíle s těmi, které máme rádi. A lidé ve městě

díky nim každý rok poznávají, že opravdové Vánoce nejsou v dárkách ani v nakupování,
ale v srdci a v blízkosti rodiny.